

اقتصاد کلان

(جلد دوم)

www.ketab.ir

تألیف: دکتر تیمور رحمانی

دانشیار دانشکده اقتصاد دانشگاه تهران

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	فصل هشتم: سطح قیمت‌ها و منحنی تقاضای کل
۱	مقدمه
۱	۸-۱ - استخراج منحنی تقاضای کل
۱	۸-۱-۱ - مفهوم منحنی تقاضای کل
۲	۸-۱-۲ - استدلال نزولی بودن منحنی AD
۴	۸-۱-۳ - استخراج نموداری منحنی AD
۵	۸-۱-۴ - استخراج جبری منحنی AD
۸	۸-۲ - شیب منحنی تقاضای کل
۸	۸-۲-۱ - محاسبه شیب منحنی AD
۹	۸-۲-۲ - عوامل مؤثر بر شیب منحنی AD
۱۱	۸-۲-۳ - حالت‌های خاص شیب منحنی AD
۱۳	۸-۳ - جابجایی منحنی AD
۱۴	۸-۳-۱ - عوامل جابجایی IS و جابجایی AD
۱۵	۸-۳-۲ - عوامل جابجایی LM و جابجایی AD
۱۸	۸-۳-۳ - حالت‌های خاص در جابجایی AD
۱۸	۸-۴ - خلاصه
۱۹	فصل نهم: سطح قیمت‌ها و منحنی عرضه کل
۱۹	مقدمه
۱۹	۹-۱ - استخراج منحنی‌های عرضه و تقاضای نیروی کار
۱۹	۹-۱-۱ - منحنی تقاضای نیروی کار
۲۳	۹-۱-۲ - منحنی عرضه نیروی کار
۳۰	۹-۱-۳ - تعادل بازار کار و تعیین سطح اشتغال و تولید
۳۲	۹-۲ - استخراج منحنی عرضه کل
۳۳	۹-۲-۱ - استخراج منحنی عرضه کل در دیدگاه اقتصاددانان کلاسیک
۳۷	۹-۲-۲ - استخراج منحنی عرضه کل در دیدگاه عمومی کینزی
۴۰	۹-۲-۳ - استخراج منحنی عرضه کل در حالت حدی کینزی (نوهم کامل پولی)
۴۲	۹-۲-۴ - منحنی عرضه کل افقی

- ۴۳ ۹-۳ - شیب منحنی عرضه کل
- ۵۰ ۹-۴ - جایجایی منحنی عرضه کل
- ۵۶ ۹-۵ - خلاصه

۵۷ **ضمیمه فصل نهم: استخراج جبری منحنی عرضه کل**

۶۰ **فصل دهم: تعادل عرضه و تقاضای کل و بررسی تأثیر سیاستهای پولی و مالی**

- ۶۰ مقدمه
- ۶۰ ۱۰-۱ - تعادل همزمان بخش عرضه و تقاضای اقتصاد
- ۶۳ ۱۰-۲ - بررسی تأثیر عوامل جایجا کننده منحنی تقاضای کل
- ۶۳ ۱۰-۲-۱ - بررسی اثر سیاست پولی در حالت کلاسیک عرضه کل
- ۶۷ ۱۰-۲-۲ - بررسی اثر سیاست پولی انبساطی در حالت عمومی کینزی عرضه کل
- ۷۱ ۱۰-۲-۳ - بررسی اثر سیاست پولی انقباضی در حالت حدی کینزی عرضه کل
- ۷۴ ۱۰-۲-۴ - بررسی اثر سیاست مالی انبساطی در حالت کلاسیک عرضه کل
- ۷۷ ۱۰-۲-۵ - بررسی تأثیر سیاست مالی انبساطی در حالت عمومی عرضه کل کینزی
- ۸۰ ۱۰-۲-۶ - نوسانات تقاضای کل و سیاستهای تثبیت اقتصادی
- ۸۱ ۱۰-۳ - رکود اقتصادی و چسبندگی دستمزدها با قیمتها
- ۸۶ ۱۰-۴ - بررسی اثر سیاستهای پولی و مالی به هنگام وجود ظرفیت بیکار تولید
- ۸۷ ۱۰-۵ - بررسی اثر عوامل جایجا کننده عرضه کل
- ۹۱ ۱۰-۶ - خلاصه

۹۲ **فصل یازدهم: منحنی فیلیپس و رابطه تورم - بیکاری**

- ۹۲ مقدمه
- ۹۲ ۱۱-۱ - تحلیل اولیه منحنی فیلیپس
- ۹۵ ۱۱-۱-۱ - تحلیل نظری منحنی فیلیپس
- ۹۸ ۱۱-۱-۲ - استخراج منحنی فیلیپس بر حسب نرخ تورم
- ۱۰۱ ۱۱-۱-۳ - دلالت منحنی فیلیپس اولیه برای سیاستگذاری
- ۱۰۳ ۱۱-۲ - لحاظ انتظارات تورمی در منحنی فیلیپس
- ۱۰۶ ۱۱-۲-۱ - رابطه تورم و بیکاری در کوتاه مدت و بلندمدت
- ۱۱۰ ۱۱-۲-۲ - بررسی تأثیر سیاستهای پولی یا مالی در کوتاه مدت و بلندمدت
- ۱۱۳ ۱۱-۲-۳ - انتظارات عقلایی و منحنی فیلیپس
- ۱۱۵ ۱۱-۳ - سیاستهای فعال در مقابل قواعد سیاستی

- ۱۱۵-۱۱-۳-۱- عدم انطباق نتایج مدل‌های اقتصاد کلان با رفتار عاملان اقتصادی
- ۱۱۶-۱۱-۳-۲- تغییر انتظارات عاملان اقتصادی بر اثر سیاست‌های دولت
- ۱۱۷-۱۱-۳-۳- وجود وقفه‌ها در سیاست‌گذاری
- ۱۱۹-۱۱-۴- انواع مفاهیم بیکاری
- ۱۲۱-۱۱-۵- نظریه‌های تورم
- ۱۲۱-۱۱-۵-۱- نظریه پولی تورم
- ۱۲۳-۱۱-۵-۲- نظریه تورم فشار تقاضا یا فراکش تقاضا
- ۱۲۳-۱۱-۵-۳- نظریه تورم فشار هزینه (فشار دستمزد)
- ۱۲۶-۱۱-۵-۴- نظریه تورم فشار هزینه (فشار قیمت مواد اولیه)
- ۱۲۷-۱۱-۵-۵- نظریه تورم ساختاری
- ۱۲۸-۱۱-۶- تورم و بیکاری و اقتصاد بخش عرضه
- ۱۳۱-۱۱-۷- خلاصه

فصل دوازدهم: نظریه‌های مصرف

- ۱۳۲-۱۳۲- مقدمه
- ۱۳۲-۱۲-۱- نظریه مصرف کینز یا نظریه درآمد مطلق
- ۱۳۹-۱۲-۲- نظریه درآمد نسبی دوزنبری
- ۱۴۲-۱۲-۳- تحلیل اقتصاد خرد مصرف بین دوره‌ای
- ۱۴۸-۱۲-۳-۱- نظریه سیکل زندگی یا ادوار زندگی مصرف و پس‌انداز
- ۱۵۶-۱۲-۳-۲- نظریه درآمد دائمی
- ۱۶۷-۱۲-۴- پاره‌ای نتایج مهم نظریه‌های مصرف
- ۱۶۷-۱۲-۴-۱- اثر ثروت یا اثر پیگو
- ۱۷۱-۱۲-۴-۲- رابطه مصرف و نرخ بهره و کارایی سیاست‌های پولی و مالی
- ۱۷۳-۱۲-۴-۳- تأثیر سیاست‌های پولی و مالی در کوتاه‌مدت و بلندمدت
- ۱۷۴-۱۲-۵- خلاصه

فصل سیزدهم: نظریه‌های سرمایه‌گذاری

- ۱۷۵-۱۷۵- مقدمه
- ۱۷۵-۱۳-۱- مفهوم سرمایه‌گذاری و انواع سرمایه‌گذاری
- ۱۷۷-۱۳-۲- سرمایه‌گذاری و نرخ بهره
- ۱۷۷-۱۳-۲-۱- روش یا معیار ارزش فعلی خالص در ارزیابی سرمایه‌گذاری
- ۱۸۰-۱۳-۲-۲- روش یا معیار کارایی نهایی سرمایه‌گذاری در ارزیابی سرمایه‌گذاری

۱۸۸	۱۳-۳- نظریه یا اصل شتاب
۱۸۸	۱۳-۳-۱- نظریه شتاب ساده
۱۹۲	۱۳-۳-۲- نظریه شتاب انعطاف پذیر
۱۹۶	۱۳-۴- نظریه نئوکلاسیک سرمایه گذاری
۲۰۴	۱۳-۵- نظریه سرمایه گذاری Q
۲۰۵	۱۳-۶- تعمیم تحلیل های سرمایه گذاری کسب و کار به سایر اجزای سرمایه گذاری
۲۰۶	۱۳-۷- خلاصه

فصل چهاردهم: تقاضای پول

۲۰۷	مقدمه
۲۰۷	۱۴-۱- تعریف پول و وظایف پول
۲۰۹	۱۴-۲- نظریه تقاضای پول کلاسیکها یا مکتب کمبریج
۲۱۱	۱۴-۳- نظریه تقاضای پول کینز
۲۲۰	۱۴-۴- نظریه تقاضای سفته بازی توپین
۲۲۹	۱۴-۵- نظریه تقاضای معاملاتی یا مول - توپین
۲۳۵	۱۴-۶- نظریه تقاضای پول فریدمن
۲۳۹	۱۴-۷- خلاصه

فصل پانزدهم: عرضه پول

۲۴۰	مقدمه
۲۴۰	۱۵-۱- مفهوم پول و عوامل مؤثر در فرایند خلق پول
۲۴۲	۱۵-۲- ترازنامه بانک مرکزی و فرایند خلق پول
۲۴۷	۱۵-۳- مدلی برای مکانیسم خلق پول
۲۵۱	۱۵-۴- بررسی عوامل مؤثر بر حجم پول
۲۵۲	۱۵-۴-۱- چگونگی تغییرات پایه پولی و اثر آن بر عرضه پول
۲۵۶	۱۵-۴-۲- چگونگی تغییر ضریب تکثیر خلق پول و اثر آن بر عرضه پول
۲۵۸	۱۵-۴-۳- ابزارهای سیاست پولی بانک مرکزی
۲۶۰	۱۵-۵- تغییرات درونزای عرضه پول و کارایی سیاست پولی و مالی
۲۶۲	۱۵-۶- خلاصه

مقدمه:

بدنیال انتشار جلد اول کتاب حاضر که با استقبال چشمگیر و غیرمنتظره‌ای روبرو شد، و با توجه به اینکه جلد اول عمدتاً مباحث اقتصاد کلان یک دوره کارشناسی رشته اقتصاد را در برمی‌گیرد، تصمیم گرفتم جلد دوم کتاب را به رشته تحریر در آورم تا نیاز به یک کتاب درسی منسجم برای اقتصاد کلان ۲ دوره کارشناسی رشته اقتصاد را برطرف نماید. در جلد اول مباحث مربوط به محاسبات تولید ملی و قیمت‌ها، مدل‌های درآمد-مخارج، و مدل‌های IS-LM مطرح شد. در جلد دوم بخش قابل توجهی را به بحث مدل‌های عرضه و تقاضای کل و منحنی فلیپس اختصاص داده‌ایم، که در واقع بخش عرضه اقتصاد را در کنار بخش تقاضای اقتصاد مورد توجه قرار می‌دهد. بدین ترتیب بخش ابتدایی جلد دوم در جهت تکمیل مباحث جلد اول و بویژه در جهت توجه به اثرات سیاست‌های پولی و مالی بر روی سطح قیمت‌ها و دستمزدها، در کنار اثرات آنها بر روی تولید و درآمد، می‌باشد. همچنین این تحلیل‌ها امکان بررسی اثر تغییرات بخش عرضه اقتصاد بر روی متغیرهای اقتصادی از قبیل تولید، سطح قیمت‌ها، سطح اشتغال و غیره را فراهم می‌نماید. همچنین در جلد دوم به تحلیل نظریه‌های مصرف، نظریه‌های سرمایه‌گذاری، نظریه‌های تقاضای پول و عرضه پول پرداخته‌ایم زیرا بزرگ‌بهرتری از آنچه در مورد سیاست‌های پولی و مالی گفته شده است، حاصل می‌شود.

کتاب حاضر نتیجه هشت سال تدریس اقتصاد کلان ۱ و ۲ دوره کارشناسی در دانشکده اقتصاد دانشگاه تهران و برخی دانشگاه‌های دیگر و همچنین تدریس چندین دوره کلاسهای آمادگی کارشناسی ارشد رشته اقتصاد در جهاد دانشگاهی دانشکده اقتصاد دانشگاه تهران می‌باشد. سعی شده است که تحلیل‌ها به ساده‌ترین زبان ممکن بیان شود و جاهایی که امکان داشته است با مثال عددی سعی در روشن شدن مطالب شده است. قبل از مطالعه جلد دوم لازم است جلد اول مطالعه شده و مطالب آن درک شود تا پیوستگی یادگیری مطالب حفظ شود. گرچه بیشتر مطالب اقتصاد کلان در مقطع کارشناسی در جلد اول و دوم کتاب حاضر ارائه شده است، اما توصیه می‌شود بعد از مطالعه این کتاب به مطالعه سایر منابع نیز پرداخته شود.

تدوین کتاب حاضر بدون حمایتها و تشویق‌های استاد ارجمند جناب آقای دکتر منصور خلیلی عراقی ریاست محترم دانشگاه تهران میسر نمی‌شد که لازم می‌دانم از ایشان تشکر نمایم. همچنین از دانشجویان عزیزی که با تشویق خود مرا در تألیف این کتاب یاری رساندند کمال تشکر را دارم. از جناب آقای بختیار مرادی دانشجوی رشته اقتصاد دانشگاه تهران که در تصحیح اشتباهات تایپی همکاری کرده‌اند تشکر می‌کنم. زحمت تایپ و صفحه آرایی کتاب را سرکار خانم تقی‌زاده برعهده داشته‌اند که از این جهت از ایشان نیز تشکر می‌نمایم. از همسر و دخترم که تألیف این کتاب به‌بهای در رخ داشتن بخشی از وقت متعلق به آنان به انجام رسیده است سپاسگزارم.

در خاتمه لازم می‌دانم یاد مرحوم محمدرضا صدیقی مسئول کتابفروشی دانشکده اقتصاد دانشگاه تهران را گرامی بدارم که او نیز مرا بسیار تشویق کرد.

تیمور رحمانی

پاییز ۱۳۷۹